

Utbildningsinspektion i Ekensbergsskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Solna kommun och besökt Ekensbergsskolan den 17–18 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida. (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ekensbergsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Ekensbergsskolan intervjuades rektorn, elever, personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. I samband med lektionsbesök och raster fördes även informella samtal med elever och personal. Inspektörerna besökte även skolans förskoleklasser och lektioner i skolans samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Ekensbergsskolan	Antal elever
Förskoleklass	53
Grundskola	257

Källa: Uppgifterna ovan är skolans egna och gäller november 2007.

Ekensbergsskolan ligger i Solna kommun och omfattar två förskoleklasser och årskurserna 1–5 med två klasser per årskurs. I skolan finns också en särskild undervis-

ningsgrupp för elever i behov av särskilt stöd och en kommungemensam undervisningsgrupp för elever inom autismspektrat.

Skolan ingår, tillsammans med övriga skolor i Solna, i försöket med timplanelös utbildning i grundskolan vilket kommenteras i den övergripande kommunrapporten.

Denna rapport omfattar inspektion av förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Ekensbergsskolan huvudsakligen är av god kvalitet. Skolan har goda resurser som ger förutsättningar att bedriva en utbildning i enlighet med de riktlinjer författningarna anger.

Skolans arbete med normer och värden är enligt inspektörerna en framgångsfaktor för skolan och är överlag av god kvalitet. Eleverna trivs och känner sig trygga beroende på det värdegrundsarbete som skolan bedriver. Skolan bör dock tillse att eleverna ges möjlighet att medverka vid likabehandlingsplanens framtagande och uppföljning.

Skolan följer inte upp kunskapsresultaten för årskurserna 1-5 i samtliga ämnen, vilket innebär att det saknas underlag för att bedöma hur väl skolan lyckas med sitt kunskapsuppdrag. Provresultat från 2007 års nationella ämnesprov i svenska, engelska och matematik 2007 visar relativt svaga provresultat. Skolan har dock analyserat dessa och vidtagit åtgärder för ökad måluppfyllelse i matematik då detta ämne visar de lägsta provresultaten. I och med att skolan saknar en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i alla årskurser saknas möjlighet att upptäcka variationer i elevernas måluppfyllelse. Inte heller finns underlag för analys och åtgärder för att komma tillrätta med eventuella brister i verksamheten.

Lektioner präglas i huvudsak av arbetsro och ordning. Undervisningen individanpassas ofta målmedvetet utifrån vad som bedöms fungera bäst för respektive elev. Varierade arbetsformer som exempelvis arbete enskilt eller i grupp, i snabbare eller långsammare takt prövas. Skolans rektor arbetar tillsammans med lärarna och utövar ett tydligt pedagogiskt ledarskap.

Undervisningen bedöms överlag hålla god kvalitet och ge goda förutsättningar för elevernas måluppfyllelse. Skolan bör emellertid utveckla arbetssätt och arbetsformer för att öka elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande så att detta inflytande inte är avhängigt vilken lärare eleverna har. Inspektörernas intryck är att stödet i alltför hög grad koncentreras till att gälla svenska och matematik. Även i detta avseende bidrar en samlad bild av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen till att stödbehov upptäcks och åtgärdas.

Skolans kvalitetsarbete kan också utvecklas genom en bättre uppföljning av bland annat kunskapsresultaten. Kvalitetsredovisningen bör innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Alla elever i behov av särskilt stöd får inte det (4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte författningarnas krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Företrädare för eleverna har inte medverkat vid utformning av skolans ordningsregler (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolorna bör förbättra arbetet med att klargöra utbildningsmålen för eleverna.
- Skolan bör förbättra elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt lärande.
- Skolans åtgärdsprogram bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse

som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar:

I författningarna anges att skolan har ansvar för att eleverna inhämtar nödvändiga kunskaper i enlighet med målen i läroplanen och de nationella kursplanerna.

Inspektionen visar att det inte är möjligt att bedöma skolans kunskapsresultat då ingen resultatredovisning finns att tillgå på skolnivå. Skolan har inte någon samlad bild över andelen elever i årskurs 5 som våren 2007 uppnått målen i samtliga kursplanämnen.

I de nationella ämnesproven för årskurs 5 i matematik, engelska och svenska noteras relativt låga provresultat; 71 procent av eleverna uppnådde målen för proven i samtliga tre ämnen våren 2007 enligt skolans egna uppgifter i oktober 2007.

Se vidare under avsnittet Uppföljning av kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om lärarna använder resultaten från de nationella proven för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna sammantaget att området Uppföljning av kunskapsresultat är av mindre god kvalitet främst beroende på att uppföljning av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen saknas.

På skolnivå finns endast provresultaten från de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik att tillgå. Skolan har dock analyserat dessa resultat och bland annat har det inom matematiken, vilket är det ämne som visar något lägre provresultat än övrigt, resulterat i en rad åtgärder på elevnivå. Samtliga elevers kunskapsutveckling diskuteras också regelbundet både i arbetslagen och i möten med

rektorn. Rektorn och skolans lärare bedömer att det inte föreligger några skillnader i måluppfyllelsen mellan flickor och pojkar

Inom följande områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Uppföljning av alla ämnen på skolnivå

Enligt författningarna åligger det skolan att följa upp elevernas resultat i förhållande till de nationella målen. Kursplanernas mål att uppnå anger den kunskapsnivå som alla elever minst ska uppnå efter det femte skolåret i samtliga ämnen.

Inspektionen visar att skolan inte har någon samlad bild över andelen elever i årskurs 5 som våren 2007 uppnått målen i samtliga kursplaneämnen. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till bland annat de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat på skolnivå och att dessa ligger till grund för analys och förbättring av verksamheten i stort. I såväl intervjuer som i skolans kvalitetsredovisning framkommer att skolans arbete med uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten huvudsakligen inriktar sig på ämnena svenska, engelska och matematik. Rektorn uppfattar dock att hon genom regelbundna avstämningar i klasserna har en uppfattning om situationen vid skolan i sin helhet. Vid intervjuer med lärare och föräldrar framkommer dock en varierad uppfattning eller ovisshet om kunskapsresultaten i de för grundskolan obligatoriska ämnena. Inspektörerna bedömer att skolan inte på ett systematiskt sätt följer upp och utvärderar elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella kursplanernas mål i årskurs 5, vilket måste åtgärdas.

1.3 Bedömning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,
- om kontinuerliga utvecklingssamtal, med stöd av den individuella utvecklingsplanen, genomförs samt att ett samtal förs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,

Bedömning av området Bedömning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas är inspektörernas sammanvägda bedömning att området Bedömning och kommunikation av resultat överlag är av god kvalitet.

Skolans arbete med utvärdering och uppföljning av de enskilda elevernas kunskaps-

utveckling är av varierad kvalitet. I vissa klasser följs elevernas kunskapsutveckling systematiskt upp, främst i de tidigaste skolåren med mål i årskurs 3. Vidare dokumenteras den enskilda elevens kunskapsutveckling på väg mot de nationella målen i årskurs 5. Utvecklingssamtal genomförs kontinuerligt med stöd av den individuella utvecklingsplanen. I intervjuer framkommer att utvecklingssamtalen överlag håller en god kvalitet men inte alltid ger en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling eftersom de underlag lärarna lämnar till ansvarig klasslärare inför utvecklingssamtalen i vissa fall är otillräckliga. Exempelvis gör skolan ingen bedömning av elevernas kunskapsutveckling i ämnet hem- och konsumentkunskap i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5. Uppföljningen på skolnivå av elevernas resultat har bedömts under avsnittet Uppföljning av kunskapsresultaten.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,
- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Genomförande av utbildningen sammantaget är av god kvalitet.

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) har staten ålagt skolorna ett ansvar för att eleverna i grundskolan (och motsvarande skolformer) uppnår vissa kunskapsmål. Varken läroplanens mål att uppnå eller kursplanerna för grundskolans ämnen gäller emellertid för förskoleklassen.

Förskoleklassen är en del av skolan och det första steget i att genomföra och uppfylla läroplanens mål. Genom förskoleklassen ska övergången från förskola till grundskola underlättas. Därför är det viktigt att förskolans pedagogik med lek, omsorg, skapande och barnets eget utforskande får genomslag i verksamheten och att året i förskoleklassen skiljer sig från åren i grundskolan. Förskoleklassen har en speciell ställning mellan

förskolan och åren i grundskolan och ska vara en integrering av de olika kulturerna. Inspektörerna bedömer att verksamheten i Ekensbergsskolans förskoleklass stämmer överens med läroplanens mål och riktlinjer samt ger en god grund för barnens fortsatta lärande och utveckling.

Enligt såväl elever som lärare varierar arbetsformerna i undervisningen, vilket också kunde observeras vid inspektörernas besök. Där ges exempel på såväl individuellt arbete som arbete i mindre grupper och större grupper. Dessutom ges exempel på hur undervisningen tar utgångspunkt i elevernas tankar och erfarenheter.

I inspektionen framkommer att intervjuade elever och föräldrar till stor del är nöjda med den undervisning som bedrivs på skolan. Lärarna motiverar i samtal med inspektörerna pedagogiska tankar och framhåller vikten av att alla elever undervisas utifrån sina individuella behov och förutsättningar.

Inom följande område bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Inflytande och ansvarstagande

Eleverna ska enligt läroplanen få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Inspektionen visar att elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet är begränsade. Inspektörerna noterar skillnader mellan skolans lärare när det gäller elevers möjligheter att delta i planeringen av sin undervisning. Några lärare diskuterar val av arbetssätt och undervisningens innehåll med eleverna och ger dem möjligheter att bidra med synpunkter och förslag, medan andra lärare företrädesvis utgår från sin egen planering alternativt till största del följer den arbetsgång som anges i olika läromedel. Flertalet av de elever som inspektörerna möter i inspektionen framhåller att det är lärarna som till största delen bestämmer undervisningens innehåll och utformning. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetssätt och arbetsformer för att öka elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande så att detta inflytande inte är avhängigt vilken lärare eleverna har.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd,
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödinsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna sammantaget att området Anpassning av verksamheten till elevernas behov är av mindre god kvalitet. Motiv till denna bedömning är främst att elever ges särskilt stöd företrädesvis i svenska och matematik och sällan i andra ämnen. Detta får konsekvenser

för elevernas totala måluppfyllelse.

Ekensbergsskolan arbetar målmedvetet för att individanpassa undervisningen utifrån vad som bedöms fungera bäst för respektive elev. Varierade arbetsformer som exempelvis möjlighet till arbete enskilt eller i grupp, i snabbare eller långsammare takt. I inspektionen framkommer att stöd i undervisningen ges av läraren, företrädesvis inom klassens ram innan det blir aktuellt med andra stödformer.

Inom följande område bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Elever i behov av särskilt stöd

Om skolan bedömer att en elev inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts i slutet av årskurs 5, eller om en elev behöver särskilt stöd av andra skäl, ska stödundervisning ges.

Vid Ekensbergsskolan ges särskilt stöd företrädesvis i svenska och matematik och sällan i andra ämnen. Ett flertal intervjuade personer uttrycker tvivelsmål om huruvida stödet som ges är tillräckligt med hänsyn taget dels till den andel elever som inte uppnår målen för de nationella ämnesproven, dels det faktum att flertalet elever som ges särskilt stöd kvarstår i stödåtgärder under flera år. I intervjuer framkommer att det till största delen är samma elever som genom läsåren bedöms vara i behov av särskilt stöd. Två speciallärare finns tillgängliga på skolan för att ge särskilt stöd i undervisningen. Deras ansvarsområden är uppdelat för elever i årskurs 1-3 respektive årskurs 4-5. Inom dessa ansvarsområden fördelas speciallärarens tid och fördelningen diskuteras fram inom respektive arbetslag. I intervjuer framkommer tveksamheter från både vissa lärare och rektorn om detta är ett optimalt sätt att fördela stödresursen på. Inspektörerna vill betona vikten av att arbetet med särskilt stöd präglas av systematik och uppföljning. Det är viktigt att skapa en ständigt pågående utvecklingsprocess med uppföljning som leder till nya mål, ny planering, genomförande och uppföljning. Inspektörerna bedömer att skolan måste försäkra sig om att alla elever i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.

Upprättande av åtgärdsprogram

För de elever som är i behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram upprättas i samråd med elever och vårdnadshavare. De åtgärdsprogram skolan upprättar tar huvudsakligen upp vilka insatser eleven ska göra för att uppnå målen i svenska, engelska eller matematik. I mycket liten omfattning förekommer dokumenterade insatser som skolan har att göra och i andra ämnen. Av åtgärdsprogrammen framgår inte heller tydligt om skolan har bedömt elevernas stödbehov utifrån ett organisatoriskt och pedagogiskt perspektiv. Inspektörerna bedömer att skolans åtgärdsprogram bör förbättras.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygg-

het. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas gör inspektörerna den sammanvägda bedömningen att området Normer i studiemiljö och samvaro är av god kvalitet främst på grund av skolans värdegrundsarbete.

I Ekensbergsskolan bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete. Vid lektionsbesök och i samtal och intervjuer framkommer att lektioner överlag präglas av arbetsro och ordning. Rastvakter och kamratstödjare finns tillgängliga under raster. Elever uppger att de känner sig helt trygga och att de trivs i skolan. En allmän åsikt bland såväl elever som föräldrar är att det finns många vuxna att tillgå i skolan, att personalen uppmärksammar eventuell kränkande behandling och att åtgärder då genast vidtas. I skolan finns både ordningsregler och en likabehandlingsplan. Dessa uppfyller dock endast delvis författningarnas krav.

Inom följande områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Ordningsregler

Enligt grundskoleförordningen ska skolan utarbeta ordningsregler under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för elever och vårdnadshavare. Ekenbergsskolan har ordningsregler som gäller för hela skolan. Elever som inspektörerna talar med är väl medvetna om de ordningsregler som gäller på skolan men uppfattar att de inte getts möjlighet till samverkan vid framtagandet av dessa. Rektorn påtalar i samband med faktagranskning av rapporten att ordningsreglerna på skolan är väl kända och att alla regler är diskuterade i klass och på elevrådet. Ordningsregler som syftar till att undvika olyckshändelser utformas av rektorn. Att ordningsregler och betydelsen av dessa diskuteras vid skolan förutsätter inspektörerna men att personal och elever tillsammans arbetar för att aktuella och relevanta regler tas fram är inte

uppenbart menar inspektörerna. Inspektörerna bedömer att skolan måste stärka och tydliggöra elevernas medverkan vid upprättande av ordningsregler.

Likabehandling

Enligt författningarna ska skolan upprätta en likabehandlingsplan och använda denna i det dagliga arbetet för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och annan kränkande behandling. Eleverna ska både vara delaktiga vid framtagandet samt vid uppföljning och bearbetning av likabehandlingsplanen.

Skolan har vid inspektionstillfället en likabehandlingsplan som endast till vissa delar uppfyller författningarnas krav. Bland annat saknas en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Även en tydlig ansvarsfördelning saknas och elever har inte heller medverkat vid likabehandlingsplanens framtagande eller uppföljning. Vid inspektionstillfället var ansvar för upprättande av likabehandlingsplanen inte delegerat till rektor varför bedömning sker i den övergripande kommunrapporten.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor är förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Rektors ansvar är av god kvalitet.

Rektorn vid Ekensbergsskolan ansvarar för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Rektorn är väl känd på skolan. De lärare, elever och föräldrar som inspektörerna mött uppfattar att rektorn har god kunskap om verksamheten och rektorns ansvarstagande för den pedagogiska utvecklingen är tydlig. Rektorn har till

exempel vidtagit åtgärder i syfte att förbättra skolans matematikresultat i förhållande till de nationella målen och bedriver aktivt ett värdegrundsarbete på skolan. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med det dagliga arbetet och som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret.

Rektors beslutsfattande

Grundskoleförordningen anger att beslut om särskilt stöd ska fattas av rektorn. När det gäller beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattar styrelsen för utbildningen beslut om det inte delegerats. I Solna kommun är beslut om placering i kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper delegerade till chefen för resursenheten. Föräldrar ansöker om plats i en sådan särskild undervisningsgrupp och rektorn ger sitt yttrande. Inspektörerna vill påpeka att det alltid är skolan som ansvarar för att elever får det särskilda stöd de behöver och rektor är ytterst ansvarig för att sådant stöd ges. Föräldrar kan därför inte välja eller välja bort de stödåtgärder som skolan bedömer nödvändiga. Se vidare bedömning i den övergripande kommunrapporten.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Flertalet lärare på Ekensbergsskolan har för uppdraget relevant utbildning och erbjuds kontinuerligt kompetensutveckling. Rektorns och personalens kunskaper om gällande bestämmelser är goda. Lärare som undervisar i den kommunövergripande särskilda undervisningsgruppen efterfrågar dock att i ökad omfattning få tillgång till fortbildning inom relevanta specialområden. Inspektörerna bedömer att området Personalens utveckling och kompetens är av god kvalitet.

3.3 Tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,

12 (13)

- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som innebär en ringa kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna sammantaget att området Tillgång till utbildning är av god kvalitet.

Av inspektionen framgår att eleverna vid Ekensbergsskolan erbjuds en verksamhet och undervisning som till innehåll och omfattning är i enlighet med gällande bestämmelser.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumentet,
- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet.

Inom följande områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Systematiskt kvalitetsarbete

I författningarna finns angivet att skolans verksamhet ska utvecklas så att den svarar mot nationella mål och riktlinjer. Detta främjas bland annat genom systematisk uppföljning och utvärdering av verksamheten. Inspektionen visar att personalen regelbundet utvärderar det gångna årets arbete. Sammanställningar arbetas fram innehållande förslag till åtgärder och vilken funktion på skolan som ska ansvara för dessa åtgärder. Det finns ett antal dokument att tillgå på skolan som beskriver och dokumenterar kvalitetsarbetet på olika sätt. Dessa ger emellertid en otydlig bild av vilka utvecklingsområden som värderas högst och är utvecklingsdrivande vid skolan. Inspektionen visar att skolans övergripande kvalitetsarbete kan vidareutvecklas, exempelvis genom att analysera de resultat som verksamheten som helhet når i förhållande till de nationella målen och vilka åtgärder som behöver sättas in för att förbättra måluppfyllelsen. Se även under avsnittet Uppföljning av kunskapsresultaten. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete bör förbättras.

Kvalitetsredovisning

Enligt författningarna ska varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Den har till syfte att bidra till att utveckla skolans verksamhet i riktning mot de nationella målen och till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Samtliga skolor i Solna kommun använder en gemensam mall för kvalitetsredovisning där två olika målområden följs upp varje år. I kvalitetsredovisningen för 2006 är dessa områden Matematik och Särskilt stöd. För Ekensbergsskolan finns redovisning och analys av resultat samt uppgift om åtgärder med anledning av analysen. Uppföljning av övriga ämnen och målområden saknas. Inte heller finns redovisat vilka resultat som uppnåtts när det gäller arbetet med de mål att sträva mot som läroplanen anger. Inspektörerna konstaterar att kvalitetsredovisningen därmed inte innehåller alla de delar som författningarna anger. Den kan därmed inte ligga till grund för analys av skolans verksamhet som helhet och fyller inte heller den avsedda funktionen att informera om verksamhet och resultat. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller författningarnas krav vilket måste åtgärdas.

Kommunen har från och med 2007 tagit fram en ny mall för kvalitetsredovisning vilket skolläningen tror kommer att stärka skolans kvalitetsarbete.

2008-03-14 Stockholm

Anette Älmdalen

Bertil Karlhager